

VENSTRE

Bystyreprogram 2019-2023.

Oslo Venstre

Vedtatt på Oslo Venstres årsmøte 3. februar 2019

MAMMUT

Innhold

Kapittel 1 – Utdanning og oppvekst	4	Frivillighet	17
Osloskolen	4	Idrett for alle	17
Læreren	4	Idrettsanlegg	18
Grunnskolen	5	Næringsliv	18
Aktivitetsskolen (SFO)	6	Kapittel 4 – Byutvikling	19
Videregående opplæring	6	Nye utbyggingsområder	20
Skolehelsetjenesten	7	Kvalitet i boligene	20
Skolebibliotek	7	Oslo sentrum	21
Barnehage	7	Bevaring av byens kvaliteter	22
Nærmiljø	8	Kapittel 5 – Helse og sosial	22
Barnevernet	9	Helse	23
Studentbyen	9	Sykehus	23
Kapittel 2 – Miljø og samferdsel	10	Psykisk helse	24
Kollektivtransport	10	Rusomsorg	24
Fremtidens T-banenett	10	Eldreomsorg	25
En tilgjengelig by	11	Sosialpolitikk	25
Sykkelbyen Oslo	11	Kommunalt boligtilbud	26
En miljøvennlig bilpolitikk	12	Kapittel 6 – Trygghet, arbeid og mangfold	27
Nullutslippsbyen	13	Trygghet	27
Marka	13	Arbeid og velferd	28
Parker og uteområder	14	Mangfold og muligheter	28
Fjorden og elvene	15	Kapittel 7 – Skatt og organisering av kommunen	29
Enkelt å leve miljøvennlig	15	Effektiv og smart kommune	29
Kapittel 3 – Kultur og næring	16	Skatter og avgifter	29
Kulturbyen Oslo	16	En åpen og demokratisk kommune	30
Kulturopplevelser for alle	17		

Kjære velger,

Som byens liberale parti er vår visjon for Oslo å skape en by som gir deg størst mulig frihet, samtidig som vi tar ansvar for hverandre og miljøet. Det er utgangspunktet for dette programmet.

Derfor prioriterer vi skolen. Vi må sørge for at Osloskolen gir alle innbyggere det grunnlaget som trengs for å kunne leve frie liv, ta selvstendige valg og se muligheter for seg selv.

Derfor satser vi på kollektivtransport, sykkel, og belønner miljøvennlige valg. Oslo skal gå fremst i klima- og miljøpolitikken, fordi luftforurensning, global oppvarming og miljøskader truer med å svekke livsgrunnlaget vårt og muligheten til å leve gode og frie liv. Dessuten mener vi at en by som tar vare på naturen, og kutter utslipp og forurensning er en bedre by å bo i.

Derfor er vi opptatt av å sikre ytringsfrihet, et fritt kulturliv, og at flere som ønsker det kan skape sine egne arbeidsplasser. Gjennom hele livet skal du merke at du har frihet til å velge de løsningene som passer for deg, og slippe å bli utsatt for diskriminering og negativt sosialt press som reduserer din frihet til å leve ditt liv slik du vil leve det.

Oslo er en fantastisk by å bo i, men vi vet at bedre alltid er mulig.

Venstre vil at Oslo skal være verdens beste by å bo og vokse opp i. Det er et krevende mål, men vi i Venstre har høye ambisjoner for byen vår og for alle som bor her. Og heldigvis er vi over 650 000 mennesker som skal nå målet sammen.

I dette programmet finner du ikke alle løsninger på alle utfordringene vi har i Oslo. Men forhåpentlig vil du se at vi gjennomgående satser mest der det trengs mest, og at vi er et parti som legger til rette for at alle gode krefter skal kunne gi sitt bidrag til Oslo som en grønnere, rausere og mer skapende by. Ingen kan skape verdens beste by alene.

I en tid der liberale verdier er under stort press, både i Norge og i resten av verden, trengs et parti som står opp for frihet og fellesskap, og mot enkle populistiske løsninger. Når du velger Venstre er du med og støtter opp om de liberale verdiene.

Vi håper du vil bli med på laget.

Kapittel 1 – Utdanning og oppvekst

Vår viktigste oppgave er å sikre at alle barn får en god oppvekst og ser muligheter for sitt eget liv. Det betyr å sikre gode barnehager og skoler, gode nærmiljøer og ordninger som gir alle mulighet til å delta i idretts- og aktivitetstilbud - uavhengig av hvor i byen man vokser opp eller hvor mye penger man har.

Barns bakgrunn skal ikke avgjøre deres fremtid. Levekårsforskjellene i Oslo er store, og gjør at barn har veldig ulike utgangspunkt for å lykkes i sine liv. Dessverre vokser mange opp i familier med dårlig råd og med foreldre uten arbeid, mange bor i trange leiligheter og har ikke råd til å delta på fritidsaktiviteter.

Osloskolen

Venstre vil ha en friere skole der hva du lærer er viktigere enn hvordan, og der skolen sikrer like muligheter for alle barn. Det krever at man tilpasser undervisningen til hver enkelt elevs utgangspunkt, interesser og ferdigheter og ikke motsatt. Alle barn har krav på utdanning tilpasset dem selv og på deres nivå, enten de trenger ekstra utfordringer eller mer tid til å lære det viktigste.

Selv om Osloskolen i stor grad bidrar til å utjevne sosiale forskjeller, har vi fortsatt en vei å gå. En god skole koster penger, og det er Venstre villig til å prioritere.

Venstre vil:

- ✓ Bevilge mer penger til Osloskolen
- ✓ At ressursene skal tilpasses behovene på den enkelte skole; det vil si at skoler med mange elever med et krevende utgangspunkt skal få mer, samtidig som det skal være en nedre grense for tilskudd til enkeltskoler som sikrer forsvarlig drift og et godt tilbud for alle elever
- ✓ Ta i bruk teknologi i undervisningen på møter som øker læringsutbyttet og muliggjør større grad av individuelle tilpasset undervisning.
- ✓ Styrke pedagogisk-psykologisk tjeneste slik at flere får bedre og raskere hjelp
- ✓ Styrke norskundervisningen i Osloskolen gjennom hele skoleløpet, blant annet ved å øke kvaliteten på den særskilte norskopplæringen og å prioritere økte ressurser til dette
- ✓ At elever som går i mottaksklasser skal ha en skoledag der de i størst mulig grad integreres med den øvrige elevmassen
- ✓ Sørge for at elever med behov for det får spesialundervisning av spesialpedagoger, og at tiltak settes inn så tidlig som mulig
- ✓ Opprette flere plasser i Sommerskolen
- ✓ At alle elever skal få god seksualundervisning med kompetente undervisere
- ✓ Ikke tillate narkorazziaer eller kameraovervåkning i åpningstiden til skolen

Læreren

Gode lærere er det aller viktigste for elevenes læring. Venstres svar på utfordringene i Osloskolen er å sikre høy kompetanse og bedre vilkår for lærerne og skolelederne, styrke grunnskolen som allmenndannende del av skoleløpet.

Venstre vil:

- ✓ Rekruttere de beste lærerne til Oslo

- ✓ Utvide den formelle videreutdanningen med lønn (Lærerløftet Oslo), slik at flere lærere og skoleledere benytter seg av denne muligheten
- ✓ Gjennomgå det totale byråkratiet i Osloskolen innen 2020 for å redusere skjemaveldet og fjerne tidstyver
- ✓ Gi lærere mer tid til å lære i egne fagmiljø og profesjonelle fellesskap
- ✓ Tilrettelegge for økt digital kompetanse blant lærere
- ✓ Jobbe aktivt for å rekruttere flere menn og flere med minoritetsbakgrunn inn i skolen
- ✓ Gi lærerne mer tid til hjem/skole-samarbeid

Grunnskolen

Å få en god start på skolegangen er avgjørende for å lykkes senere i utdanningsløpet. Vi vet at det er store forskjeller i modenhet innenfor et årstrinn, og at mange barn starter på skolen uten å kunne godt nok norsk til å følge ordinær undervisning. Osloskolen må ta tak i disse utfordringene.

Venstre vil:

- ✓ Gjøre det enklere å utsette eller fremskynde skolestart
- ✓ Be staten om å innføre forsøk med ulike modeller for fleksibel skolestart
- ✓ Legge til rette for at elever skal få hospitere i andre klassetrinn i fag der de ligger på et annet nivå enn eget klassetrinn
- ✓ Gjøre det enklere å hoppe over klassetrinn eller gå om igjen når det vurderes mest i tråd med elevens faglige nivå og utvikling, i samråd med foresatte og eleven selv.
- ✓ Prioritere tidlig innsats konsekvent, blant annet gjennom intensivopplæring i grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning og spesialundervisning så tidlig som mulig for dem som trenger det
- ✓ At kartleggingsprøver først og fremst skal benyttes som pedagogiske verktøy for å gi hvert barn faglige utfordringer på riktig nivå og identifisere eventuelle behov for tilrettelagt opplæring
- ✓ Ha en gradvis innføring av karakterer på ungdomsskolen, at karaktersetting mellom halvårsvurderinger i ungdomsskolen skal trappes ned, og gjennomføre flere forsøk med alternative vurderingsformer
- ✓ Organisere tilbud om tegnspråk som fag i grunnskolen på en god måte slik at alle uavhengig av skoletilhørighet i Oslo, som ønsker dette kan få denne muligheten ved gratis skyss til felles tegnspråkundervisning sentralt i Oslo
- ✓ Utvide svømmeundervisningen slik at alle lærer å svømme i løpet av barneskolen
- ✓ Innføre andre fremmedspråk fra femte klasse og gi flere valgmuligheter enn i dag
- ✓ At også ungdomsskoleelever skal kunne ta ut politisk fravær
- ✓ Sørge for at retten til plass på nærskolen er reell, også for elever med spesielle behov
- ✓ Åpne for et ekstra år med 11. klasse eller intensivkurs for de som ikke har bestått fag

Aktivitetsskolen (SFO)

Aktivitetsskolen er et viktig tilbud for mange elever, og det bør derfor være tilgjengelig for flere. Spesielt viktig er det å øke deltakelsen i AKS blant de elevene som trenger mer oppfølging og trening i ferdigheter.

Venstre vil:

- ✓ La alle elever få muligheten til å gå i gratis halvdagsplass i Aktivitetsskolen, først de med lav inntekt uansett hvor de er bosatt i byen, deretter utvide tilbudet til å gjelde alle elever
- ✓ Stille krav om at AKS-ledere har en relevant kompetanse
- ✓ At AKS samarbeider med frivillige organisasjoner, aktører innen kulturlivet og idrettslag for å gi barn en variert og innholdsrik hverdag
- ✓ Gi søskenmoderasjon til familier som har barn både i barnehage og aktivitetsskole,

Videregående opplæring

I den videregående skolen er valgfrihet og individuell tilpasning særlig viktig. I videregående opplæring har vi fortsatt et for stort frafall, og fortsatt får ikke alle alltid den oppfølgingen de fortjener og har krav på.

Venstre vil:

- ✓ Beholde fritt skolevalg, for å sikre unges valgfrihet og unngå at foreldres økonomi og bosted avgjør hvilke muligheter den enkelte har
- ✓ La elever ta videregående på ulike vis; som privatist, deltidselev, i voksenopplæring, i kombinasjon med arbeid, over lengre eller kortere tid enn normalt, i mindre grupper, med fleksitid, eller med fag på universitetsnivå
- ✓ Ha forsøk med forskjøvet skoledag og fleksitid for elever på videregående skole
- ✓ Opprette flere temaskoler på videregående nivå knyttet opp mot næringsliv og fagmiljøer, hvor elevene får mulighet til å fordype seg i sine interesser og talenter
- ✓ Åpne for at elever i Osloskolen kan erstatte deler av kroppsøvingstimene eller timer i estetiske fag med trening eller øvelse i egen idrett eller kulturinteresse
- ✓ Etablere flere skoleplasser på videregående i sentrum og andre steder det er lett å komme seg til fra hele byen, for å sikre bred rekruttering til alle skoler
- ✓ Endre stykkprisfinansieringen slik at videregående skoler ikke umiddelbart mister finansiering når en elev slutter underveis i skoleåret

For yrkesfagene vil Venstre:

- ✓ Be staten om forsøk med å fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger
- ✓ Stille krav om lærlingplasser ved kommunale anbud, ha flere Varde-prosjekter og øke inntaket av lærlinger i kommunens virksomheter
- ✓ At skolene skal ha et tydeligere oppfølgingsansvar i overgangen mellom skole og bedrift
- ✓ Sikre tidsriktig og relevant utstyr på alle skoler
- ✓ Utvide ordningen med vekslingsmodell mellom skolegang og tid i bedrift

- ✓ Ha forsøk med anonymiserte søknader på læreplasser for å motarbeide diskriminering
- ✓ Ha et utvidet utstyrsstipend der dagens ordning ikke dekker nødvendige kostnader
- ✓ Opprette egen psykolog- og helsesøstertjeneste for Oslos lærlinger

Skolehelsetjenesten

En god skole må se og ta vare på alle elever. For å skape et godt psykososialt læringsmiljø for elevene er det nødvendig med en god skolehelsetjeneste, som kan hjelpe elevene med helseplager og andre utfordringer som elevene møter i skolehverdagen. Osloskolen skal ha nulltoleranse mot krenkelser, diskriminering, mobbing, trakassering. Derfor må også flere andre yrkesgrupper inn i skolen for å støtte elevene og lærerne i skolehverdagen.

Venstre vil:

- ✓ Øke antall helsesykepleiere og rekruttere menn til skolehelsetjenesten
- ✓ Gi skolehelsetjenesten mulighet til å dokumentere gyldig fravær
- ✓ Sette krav om kompetanse innen karriereveiledning til rådgivere i skolen
- ✓ Gi tilgang på psykolog gjennom skolehelsetjenesten
- ✓ At skolehelsetjenesten på videregående nivå skal organiseres og finansieres gjennom kommunen sentralt og ikke gjennom bydelen
- ✓ Opprette en digital skolehelsetjeneste
- ✓ Ansette miljøarbeidere på flere skoler
- ✓ Ha flere skolerådgivere med flerkulturell kompetanse i skolen
- ✓ Øke antall årsverk i skolehelsetjenesten og også åpne opp for at andre yrkesgrupper som psykologer, sosionomer, idrettspedagoger kan bli ansatt

Skolebibliotek

Gode skolebibliotek gir både økt læring og trivsel på skolene. Skolebibliotek er viktig i leseopplæring og i utvikling av informasjonskompetanse, kildekritikk og studieteknikk.

Venstre vil:

- ✓ Styrke skolebibliotekstjenesten ved å ha gode innkjøpsbudsjett, lengre åpningstider og kvalifisert personale på alle skolebibliotek

Barnehage

Ingen familier er like, og vi har forskjellige behov. Derfor er Venstre opptatt av et mangfold i barnehagetilbudet i Oslo, slik at du kan velge et tilbud som passer for deg og din hverdag og der ditt barn trives. Tilstrekkelig med kompetente ansatte, gode uteområder og variasjon i aktivitetstilbudet til barna er viktig for sikre høy kvalitet på barnehagene våre.

Å ikke få plass i en barnehage i nærheten av der du bor eller jobber, byr på utfordringer for mange av oss. Det er et kapasitetsproblem som må løses. Kvaliteten på barnehagene varierer, og enkelte barnehager har for lav voksentetthet eller for lav kompetanse blant de ansatte. Nok barnehageplasser og høy kvalitet på

barnehagene er det som er viktig, ikke hvem som driver eller eier barnehagene. Venstre vil sørge for utbygging av flere private og kommunale barnehageplasser, og stille strenge krav om kvalitet.

Venstre vil:

- ✓ Sikre kvalitet i alle barnehager, kommunale som private, ved at hver enkelt barnehage har nok kompetente ansatte gjennom pedagog- og bemanningsnorm, tilstedeværende leder, vikar ved behov og godt vedlikehold av bygningsmasse og utearealer
- ✓ Oppheve forbudet mot private aktører i Oslobarnehagen
- ✓ Legge til rette for et mangfoldig tilbud, slik at foreldre kan velge barnehageplass også ut fra barnehagens profil
- ✓ Øke andelen ansatte med formell kompetanse gjennom rekruttering og tilbud om etterutdanning
- ✓ Opprette en sentral pott der barnehager kan søke om midler til nye lekeapparater og generell oppgradering av uteområdene
- ✓ Åpne for kvelds åpne barnehager, kombinert med makstid per døgn og uke
- ✓ Innføre opplæring i grensesetting og seksualitet fra og med barnehagen
- ✓ Sørge for gode ordninger for overgangen fra barnehage, også for barn med spesielle behov
- ✓ Sikre god og næringsrik mat i kommunale barnehager

Nærmiljø

En viktig del av oppveksten til alle barn er nærmiljøene rundt hjem og skole. Barn har behov for trygge omgivelser både når det gjelder trafikk, lekeplasser og sosiale vilkår. Venstre vil derfor videreføre områdeprogrammene i de bydelene det gjelder og samtidig styrke arbeidet med gode nærområder over hele byen.

Venstre vil:

- ✓ Gjennomføre prosjekt i områder med sosiale utfordringer der tjenester som barnevern, psykolog og NAV flyttes inn i skolen og ha aktivitet på skolens område også utenom skoletid. Slike "Community Schools" er gjennomført med hell i Storbritannia.
- ✓ Etablere flere lekeplasser for barn
- ✓ Oppgradere byens grøntområder og bevare 100m-skogene
- ✓ Arbeide for at alle barn i Oslo har trygge skoleveier, blant annet gjennom å stenge eksisterende bilveier for trafikk eller redusere tillatt hastighet
- ✓ Støtte sosiale og kulturelle entreprenører, frivillige organisasjoner og idrettslag som ønsker å skape lavterskel fritidstilbud og møteplasser for barn og unge
- ✓ Ha lokalkjente politi i flere bydeler for å etablere kontakt med utsatte ungdomsgrupper
- ✓ Styrke oppsøkende tjenester/utekontakt i bydelene
- ✓ Bidra til at flere menn jobber med barne- og ungdomstiltak som gode rollemodeller

- ✓ Ha en ordning for aktivitetsbuss for barn og unge, der idrett- og kulturlag kan busses til fritidsaktivitet
- ✓ Styrke finansieringen av fritidsklubber for ungdom

Barnevernet

Barnevernet har en viktig rolle i arbeidet med å sikre at barn og unge har det trygt hjemme. Venstre ønsker et barnevern som har tid og ressurser til å sette barnet i sentrum. Et godt barnevern er et barnevern som har tillit i befolkningen, og som har tid og mulighet til å gjøre gode undersøkelser og tiltak når det er nødvendig. For å kunne gi god hjelp trenger barnevernet faglig sterke medarbeidere med gode kommunikasjonsferdigheter.

Venstre vil:

- ✓ Øke bevilgningene til barnevernet i Oslo
- ✓ Styrke barns medvirkning i avgjørelser som angår dem og sikre at barnets beste blir ivaretatt
- ✓ Kvalitetssikre tolketjenesten i kommunen for å sikre rettssikkerheten til foreldre i familier som ikke snakker norsk
- ✓ Gjøre barnevernet mer tilgjengelig slik at barn og foreldre får bedre kjennskap til sine rettigheter og hva barnevernet kan hjelpe dem med
- ✓ Jobbe for en god flerkulturell forståelse i barnevernet
- ✓ Sikre tilstrekkelig ressurser til godt ettervern
- ✓ Sikre nødvendig kompetanseheving hos de ansatte
- ✓ Styrke fosterhjemstjenesten for å gi bedre støtte til fosterhjem og bedre rekrutteringen av fosterhjem, spesielt med flerkulturell bakgrunn

Studentbyen

For studenter er det viktig å få et rimelig sted å bo og Venstre mener det er den viktigste oppgaven Oslo kan bidra med for studentene. Samtidig er studenter også innbyggere som bruker byens kollektivsystem, kulturtilbud, idrettsbaner og uteliv. Vi mener derfor det er riktig å tenke på studentene også når vi utvikler resten av kommunens tilbud.

Venstre vil:

- ✓ Bidra til at det bygges nok studentboliger i Oslo, blant annet gjennom byutviklingen og et godt samarbeid mellom Studentsamskipnaden og kommunen
- ✓ Forskuttere statlige tilskudd til studentboliger
- ✓ Tilby flere studierelevante praksisplasser i kommunen.
- ✓ Bidra til gode vilkår for studentkultur og studenttilbud
- ✓ Ha bysykkelstativ på alle studentbyer
- ✓ Bedre studentidrettens tilgang på anlegg
- ✓ Jobbe for nytt studenthus i sentrum

Kapittel 2 – Miljø og samferdsel

Venstre mener Oslo skal gå helt fremst i arbeidet med å kutte utslipp, og beskytte naturen og miljøet. Når verdens regjeringer henger etter, kan byer som Oslo spille en viktig rolle i arbeidet med å nå 1,5-gradersmålet. Kutt i utslipp av klimagasser er et bidrag i seg selv. I tillegg kan Oslo gå foran og vise at grønn omstilling er mulig, uten at det går på bekostning av innbyggernes livskvalitet eller frihet. Det kan inspirere andre byer i inn- og utland, slik at den globale omstillingen går raskere.

Vår visjon er å skape en by der det er lett for deg å ta miljøvennlige valg og der vi tar vare på det biologiske mangfoldet og kraftig reduserer klimagassutslippene.

Kollektivtransport

Venstre vil være en garantist for at kollektivtrafikken i Oslo skal være rimelig, ha hyppige avganger og nå ut til flest mulig. Det handler om at du skal komme deg dit du skal på en god og miljøvennlig måte.

Venstre vil:

- ✓ Redusere prisen på månedskortet til under 590 kroner og fryse prisen på enkeltbilletter, med mål om å redusere prisen på enkeltbilletter innenfor sone 1 i løpet av fireårsperioden
- ✓ Gi gratis kollektivtransport til alle under 18 år og de med gyldig skolebevis
- ✓ Sørge for at Ruter-appen automatisk omgjør enkeltbilletter til periodebilletter, når man har fått kjøpt så mange at prisen blir lik, slik som gjøres i blant annet London
- ✓ Bedre fremkommelighet for trikk og buss ved, der det er nødvendig, å begrense gateparkering og gjennomkjøring, samt opprette kollektivgater
- ✓ Ta i bruk selvkjørende minibusser som del av kollektivtilbudet
- ✓ Arbeide for at det bygges togstasjon på Breivoll i forbindelse med Elvebyen
- ✓ At alt nytt materiell skal være utslippsfritt, slik at all kollektivtransport er utslippsfri så raskt som mulig
- ✓ Etablere bussterminaler på Lysaker, Bryn og Helsfyr, der de grønne bussene skal snu i stedet for å kjøre gjennom sentrum
- ✓ Sørge for en utvidelse av buss- og T-banetilbudet på nattestid
- ✓ Gjennomføre kjøp av nye, stillestående trikker og utvikle trikkenettet videre, blant annet til Tonsenhagen og langs Ring 2
- ✓ Oppgradere holdeplasser og infrastruktur så tilbudet blir bedre
- ✓ Legge til rette for innfartsparkering
- ✓ Sikre universell utforming av kollektivtilbudet, både av transportmidlene og holdeplassene slik at alle, uansett funksjonsevne, skal kunne reise trygt og miljøvennlig
- ✓ Utvikle tilbud med kollektivtaxi der hvor vanlige kollektivtilbud er mangelfulle, f.eks. lokal transport i indre by

Fremtidens T-banenett

T-banen er grunnstammen i kollektivtrafikken i Oslo. T-banenettet må utvides for å nå nye områder, og kapasiteten gjennom sentrum må økes for å kunne ha flere avganger.

Venstre vil:

- ✓ Fullføre Fornebusbanen så raskt som mulig, og legge til rette for byutvikling langs traseen.
- ✓ Bygge Volvatsvingen, for å binde Fornebusbanen til T-baneringen
- ✓ Bygge ny sentrumstunnel fra Majorstua til Tøyen. Utrede alternativer til Ruters anbefalte trasevalg, blant annet et alternativ som treffer Øvre Grünerløkka, St. Hanshaugen og Bislett og et alternativ som treffer Øvre Grünerløkka, Ullevål Sykehus og Bislett. Traseen skal legges slik at Bislett stadion ikke står i fare for å måtte rives i byggeperioden.
- ✓ Bygge T-bane til Ahus via Lørenskog
- ✓ Bygge T-bane på tvers av Groruddalen som binder sammen dagens linje 2 og 5 og utrede ulike alternative trasevalg
- ✓ Øke kapasiteten og frekvensen på T-banenettet
- ✓ Utrede muligheten for økt frekvens og kapasitet på banen mellom Frognerseteren og Majorstuen

En tilgjengelig by

Vårt mål er at mest mulig av persontransporten i Oslo skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Det sikrer effektiv transport i byen, og gir et bedre miljø og et viktig bidrag til å sikre et bedre klima for fremtiden. Da må vi prioritere fotgjengere, sykkel, kollektivtransport og nyttetransport foran privatbilisme, spesielt i indre by.

Venstre vil legge til rette for at det er enklere å reise til fots og med sykkel i sentrum. Det skal fortsatt være mulig å kjøre nyttetraffikk i Oslo sentrum og bil ved behov, men fremkommelighet for gående, syklende, kollektiv og nyttetraffikk må prioriteres for å få en ny og moderne bruk av arealene.

Venstre vil:

- ✓ Prioritere gående og syklende ved utforming av bygater
- ✓ Ha flere gågater, blant annet en sammenhengende gågate fra Kvadraturen til Grünerløkka, og en gågate i deler av Grønlandsleiret
- ✓ Teste ut ulike gatekonsepter slik som for eksempel sykkelgate og ulike former for «shared space» for å sikre god fremkommelighet for myke trafikanter
- ✓ Etablere flere HC-plasser i byen og utstede midlertidige HC-kort til personer med midlertidige bevegelsesutfordringer
- ✓ Tillate biler med HC-kort å kjøre i kollektivgater i indre by
- ✓ Sikre tilgjengelighet til sentrum og parkering for nødvendig varelevering og håndverkere, samt bevegelseshemmede
- ✓ Redusere den totale biltrafikken
- ✓ Prioritere brøyting og strøing av fortau, gangveier og gågater

Sykel- og fotgjengerbyen Oslo

Oslo har usedvanlig mange fotgjengere. Likevel har gående ofte blitt avspist med smale fortau og lite plass i byutviklingen. Derfor vil Venstre etablere en egen gå-

satsing som skal forbedre forholdene for gående, blant annet gjennom bredere og tryggere fortau, åpne flere snarveier og prioritere fotgjengere i overganger og kryss.

Oslo blir en stadig bedre sykkelby, men tempoet i utbygging av nye og bedre sykkelveier må økes, og kvaliteten på sykkelveiene må forbedres. Venstre vil prioritere å bygge et tett, sammenhengende sykkelveinett med høy standard i hele byen, slik at sykkel blir et trygt og naturlig valg for flere.

Venstre vil:

- ✓ Ta hensyn til fotgjengere og syklister i alle samferdsels- og byutviklingsprosjekter
- ✓ Etablere en «Oslostandard» som skal ligge til grunn for planlegging og utbygging for å gjøre det attraktivt å gå, etter modell fra Oslostandard for sykkel
- ✓ Bygge minst 100 km ny sykkelvei innen 2025, og flere høykvalitets sykkelveier
- ✓ Bygge flere P-hus for sykkel, og etablere vedlikeholdstasjoner for sykkel i alle bydeler
- ✓ Bygge flere sykkelstativ i Oslo sentrum, og på alle T-banestasjoner og større bussholdeplasser.
- ✓ Sørge for god brøyting og strøing av sykkelveinettet
- ✓ Skilte flere gater og veier med prioritering for syklister, blant annet mot enveiskjøring
- ✓ Forbedre og utvide bysykkelordningen, med nedsatt aldersgrense til 16 år, elsykkeltilbud, utvidet åpningstid og helårsdrift
- ✓ Bygge ferdig sykkelvei til Bygdøy og ta hensyn til kulturlandskapet i trasévalg
- ✓ Sørge for sykkelstilt i hele byen som viser byens hovedsykkelruter

En miljøvennlig bilpolitikk

Den raske fremveksten av elbiler løser mange av miljøproblemene med biltrafikk, men ikke trafikkproblemer og støy/svevestøv fra store innfartsårer. Venstre vil derfor redusere den totale biltrafikken i Oslo, og samtidig legge til rette for en rask elektrifisering av bilparken og nyttetrafikken. Der gateparkering fjernes skal det være for å tilrettelegge for syklister, gående eller kollektivtrafikk, eller for å få økt byliv.

Venstre vil:

- ✓ Følge opp Oslopakke 3-avtalen og beholde miljødifferensierte bompenger og rushtidsavgift, med fortsatt lav pris for elbiler
- ✓ Etablere minst 1100 nye offentlig tilgjengelig ladeplasser for elbiler per år for å holde tritt med veksten i antall elbiler
- ✓ Øke støtten til etablering av ladeplasser i borettslag/sameier
- ✓ Tilrettelegge tomter for etablering av hurtiglading
- ✓ Redusere miljøbelastningen fra veitrafikk i Oslo øst gjennom å realisere E6 Oslo øst-prosjektet og Fossumdiagonalen samt å nedskalere Rv. 4 Trondheimsveien
- ✓ Videreføre arbeidet med Røatunnel

- ✓ Bygge et miljølokk over E6 som knytter Furuset direkte til Østmarka og gjør det mulig å utvikle Furuset fra senter til sentrum
- ✓ Gå mot store nye motorveitbygginger inn mot Oslo dersom de øker biltrafikken, og kreve høye rushtidsavgifter og prioritering av kollektiv på eventuelle utbygginger
- ✓ Videreføre ordningen med beboerparkering og inkludere elbiler i ordningen til en redusert pris
- ✓ Tilrettelegge for at flere av Oslos bilister benytter bildelingsordning heller enn å eie egen bil
- ✓ Sørge for etableringen av hydrogenfyllestasjoner på egnede steder når tilbudet av hydrogenkjøretøy øker
- ✓ Legge til rette for elektrifisering av varebiltransporten

Nullutslippsbyen

Global oppvarming er den største utfordringen verden står overfor. Venstre vil at Oslo skal gå foran som et godt eksempel på hvordan det er mulig å redusere klimagassutslipp samtidig som byen blir bedre å bo i. Oslo kommune skal bruke grønne regnskap for å prioritere miljøtiltak og dermed oppnå best mulig miljøgevinst.

Venstre vil:

- ✓ At Oslo skal være en nullutslippsby innen 2030
- ✓ At all oppvarming i Oslo skal skje med fornybar energi i løpet av 2020
- ✓ Bygge ut fjernvarmenettet og bidra til andre miljøvennlige oppvarmingsløsninger der fjernvarme ikke er tilgjengelig
- ✓ At kommunens bilpark skal være utslippsfri og at alle kommunale etater og virksomheter skal være miljøsertifisert
- ✓ Øke produksjonen av ren energi i Oslo-området, blant annet biogass fra avfall, jordvarme, vind og sol
- ✓ At nye større utbyggingsområder skal planlegges som nullutslippsområder
- ✓ At kommunens eiendommer skal bygges som passiv -og plusshus og hele livsløpet til bygningsmassen skal være energieffektiv
- ✓ Sikre karbonfangst- og lagring på Klemetsrud i samarbeid med staten
- ✓ Jobbe for fosfor-gjenvinning på Bekkelaget renseanlegg
- ✓ Fjerne miljøgifter på gamle industritomter
- ✓ At Oslo skal bli en foregangsby for sirkulære løsninger
- ✓ Legge til rette for at byggeplasser i kommunen blir fossilfrie
- ✓ At alle kommunens kantiner og institusjoner skal tilby et fullverdig vegansk alternativ

Marka

Venstre vil verne Marka og stimulere til aktiv, men skånsom bruk for alle. Vi vil sikre verdifull gammelskog gjennom inngrepsfrie områder, reetablere naturområder, mark og myr og sikre artsmangfold og dyreliv.

Venstre vil:

- ✓ Tilrettelegge for et aktivt friluftsliv
- ✓ Etablere en nasjonalpark i Østmarka
- ✓ At skogsdriften i Marka skal skje på en skånsom måte, som fremmer biologisk mangfold, bevarer skogens særpreg og unngår inngripende flatehogst
- ✓ Støtte fiskeforvaltningen i Oslomarka
- ✓ Samarbeide med lokale turlag og historielag om å kartlegge og tilgjengeliggjøre kulturminner i Marka
- ✓ Bevare kulturlandskapet i Maridalen og Søkedalen gjennom aktiv skjøtsel, samtidig som at det legges til rette for myke trafikanter med fortau og sykkeltraseer
- ✓ Bidra til levedyktige, sunne ulvestammer i Norge, ved å kjempe for å bevare ulv i hele ulvesonen, inkludert i Oslomarka
- ✓ Beskytte truede arter gjennom skjøtelses- og vernetiltak og bekjempe fremmede, skadelige arter
- ✓ Bevare Markagrensa
- ✓ Sikre at flere turstier får belysning

Parker og uteområder

Venstre vil etablere flere parker og ta vare på de grøntområdene som finnes. Vi vil sikre godt vedlikehold og gjøre byens parker mer attraktive gjennom bedre vedlikehold og etablering av flere fasiliteter som lekeapparater, treningsapparater, parkmøbler og toaletter.

Venstre vil:

- ✓ Bevare store trær, plante nye trær, og pålegge utbyggere å plante flere trær enn de som eventuelt felles i et utbyggingsområde
- ✓ Styrke vernesonen rundt Østensjøvannet naturreservat, og arbeide for etablering av bynasjonalpark på eksisterende naturområder ved Maridalen, Akerselva miljøpark, Bygdøy, Hovedøya, Ekebergskrenten, Alna miljøpark og Østensjøvannet
- ✓ Sikre godt vedlikehold av fontener, parkmøbler, trapper, stier og lekeplasser i byparkene
- ✓ Plante bie- og humlevennlige planter i grøntområder
- ✓ Gjennomgå midlertidige bygg i friområder og lage en plan for når og hvordan de skal fjernes
- ✓ Etablere flere egne områder tilpasset lufting av hund
- ✓ Holde det rent, ryddig og søppelfritt i hele byen
- ✓ Redusere bruken av veisalt, særlig i områder det skader trær og planter, og etablere flere fortau med varme i bakken i de mest brukte bygatene
- ✓ Senke grensenivået for tiltak mot tungmetaller i jord for nye lekeplasser, barnehager og boligområder
- ✓ Legge til rette for urbant landbruk, inkludert legge til rette for urban birøkting
- ✓ Tillate konsum av alkohol i park som ikke skaper ordensforstyrrelse
- ✓ Etablere flere hundeparker

Fjorden og elvene

Venstre vil ha en ren Oslofjord og rene elver, fritt for plast og annen forurensning. Vi vil sørge for en bærekraftig forvaltning av fisk og krepsdyr med sikte på å gjenoppbygge sviktende bestander, tilrettelegge for bading og skånsom bruk.

Venstre vil:

- ✓ Gjenåpne bekker og elver
- ✓ Sikre en ren Oslofjord, fri for plast og annen forurensning
- ✓ Stoppe forurensningen fra plast og mikroplast i Oslo
- ✓ Fortsette opprydningen og rensingen av havnebassenget
- ✓ Gjøre Oslofjorden til et marint verneområde
- ✓ Bevare allmennhetens tilgang til øyene i Oslofjorden, og sikre økt tilgang til strandsonen
- ✓ Ruste opp badestrender og badeanlegg, og gjøre dem universelt utformet
- ✓ Stille krav om landstrøm til alle cruiseskip og ferger som ankommer Oslo, og fjerne cruiseterminalen fra sentrum
- ✓ Stille miljøkrav til all skipsfart til Oslo havn
- ✓ Stimulere til at nye store bygg har anlegg for behandling og resirkulering av gråvann, og at avløp for gråvann separeres.
- ✓ Ta i bruk alternativer til mikroplast på kunstgressbaner med sikte på å fase ut all bruk av gummigranulat
- ✓ Kartlegge alle utløp i byens elver og arbeide for å stenge skadelige utløp for godt
- ✓ Bygge sjøbad ved Vippetangen, Grønlia, Filipstad og Kongens Marina, og legge bedre til rette for bading i elvene, og på øyene i Oslofjorden, blant annet med flytebrygger, badeflåter og oppblåsbare badeanlegg
- ✓ Tilrettelegge for et aktivt båtliv i Oslo gjennom flere småbåt plasser, gjestebrygger på flere av øyene i Oslo, og utrede muligheten for flere båttopplagsplasser
- ✓ Ikke bygge ut Bestumkilen, men utvikle området for allmennheten
- ✓ Etablere ladestasjon for elbåt
- ✓ At Oslo kommune skal ta initiativ til at det etableres et eget fjordoppsyn for Oslofjorden, som skal sørge for at overtredelser mot vernebestemmelser og annen miljøkriminalitet kan følges opp langt mer effektivt

Enkelt å leve miljøvennlig

Miljøkampen må være en felles innsats fra alle som bor i Oslo. Kommunen må sørge for at det er enkelt og attraktivt å ta grønne valg i hverdagen. Vi må ha gode og enkle kommunale støtteordninger for fjerning av oljefyrer og oljetanker, etablering av solenergi på bygg, etablering av lokal energilagring, og ENØK-tiltak. En viktig del av løsningen på klimaproblemene ligger i å ta i bruk ny teknologi og gjøre det enklere for deg å velge miljøvennlig.

Venstre vil:

- ✓ At gjenvinningsstasjonene skal ha lengre åpningstider
- ✓ Bevare eksisterende, og etablere nye, parsell-/kolonihager og skolehager

- ✓ Stimulere til dyrking på tak
- ✓ Ha forsøk med “gul pose” for glass og metallemballasje, og “rød pose” for batterier og lyspærer, for å kildesortere dette i det vanlige søppelet
- ✓ Stille krav om kildesortering fra næringseiendom
- ✓ Ha mulighet for kildesortering i alle søppelkasser i byen
- ✓ Kreve avfallsug i nye større utbyggingsprosjekter
- ✓ Etablere flere gjenbruksstasjoner
- ✓ Øke tilskuddet til utskiftning av vedovner til rentbrennende ovner, og forby vedfyring i peis og ikke rentbrennende ovner på dager med luftforurensing over grenseverdier
- ✓ Innføre en støtteordning for etablering av grønne tak og grønne vegger på eksisterende bygg
- ✓ Støtte borettslag, sameier og private boliger til å implementere gode miljøtiltak som solcellepanel på tak og å dra nytte av overvann på tak
- ✓ Forby privatfyrverkeri i hele kommunen

Kapittel 3 – Kultur og næring

Noe av det som gjør Oslo til en attraktiv by er det rike kulturlivet. Venstre ønsker at alle skal kunne delta i kulturlivet og idretten. Venstre vil også fremme flere talenter, og mener det gjøres best ved å støtte opp om mangfoldet og la kulturlivet utvikle seg fritt. I samspill mellom kultur og næring kan Oslo utvikle seg til en ledende by for nyetableringer og innovasjon både i kulturen og i næringslivet.

Kulturbyen Oslo

Oslo skal ha et fritt, sterkt og selvstendig kulturliv. Vi skal støtte mangfoldet og bredden samtidig som vi dyrker frem talentene. Oslo skal være en av Europas beste kulturbyer. Alle i Oslo skal ha mulighet for gode kulturopplevelser.

Venstre vil:

- ✓ Styrke tilskuddsordningene til kultursektoren og forenkle søknadsprosessene
- ✓ Stille kommunale bygg og plasser til rådighet for kulturarrangementer
- ✓ At kommunale bygg som står midlertidig tomme, skal tilbys kulturaktører på midlertidig leie
- ✓ At kommunens virksomheter skal yte god service til initiativ fra kulturlivet
- ✓ Bygge ut kulturell infrastruktur i hele byen, blant annet ved å stille krav om arealer til kulturell infrastruktur ved større områdeutbygginger
- ✓ Gjøre nye Deichman hovedbibliotek til et av verdens beste bibliotek
- ✓ Styrke bibliotektilbudet i hele byen og meråpne alle filialer
- ✓ Støtte opp om byens festivaler og musikkscener
- ✓ Bruke det gamle Munchmuseet og det gamle hovedbiblioteket til kulturformål eller formål som gagnar nærmiljøet
- ✓ Gjøre Munchmuseet til et av verdens beste kunstmuseer
- ✓ Arbeide for å realisere et middelaldermuseum i Gamlebyen

- ✓ Sørge for at Oslo kommune bidrar til at Nasjonalgalleriet blir et levende kunsthuss
- ✓ Etablere og videreutvikle et levende tegnspråkhus sentralt i Oslo for blant annet å ta vare på tegnspråk som en viktig del av den norske kulturarven
- ✓ Ønsker å tillate alkoholserving på idrettsarrangement
- ✓ Bevare Kirkenær ballettskole som kultur- og idrettstilbud til barn, unge voksne og eldre i hele Oslo

Kulturopplevelser for alle

Venstre vil at alle skal ha mulighet til å oppleve kunst og kultur, uavhengig av alder, inntekt og funksjonsevne. Vi vil legge til rette for gratis kulturtilbud og festivaler, eksempelvis Musikkens dag, og etablere flere elevplasser i kulturskolen.

Venstre vil:

- ✓ Etablere fem nye barne- og ungdomsbibliotek, Biblo, blant annet på Grorud, Holmlia, Stovner og Majorstua
- ✓ Sikre støtte til konsertarrangører som arrangerer konserter uten alkoholserving eller alkoholfrie soner på sine arrangementer
- ✓ Gi ungdom helt opp til 18 år et godt og variert fritidsklubbtilbud i hele byen, i form av blant annet Biblo, øvingslokaler for musikk og e-sport-tilbud
- ✓ Styrke samarbeidet mellom Oslo musikk- og kulturskole og private musikk- og kulturskoletilbud
- ✓ Tilrettelegge for lokale scener i bydelene med servering og aktiviteter i form av musikk, revy, teater, litteratur og e-sport

Frivillighet

For Venstre er det helt grunnleggende at frivilligheten er fri, og at den får utvikle seg på eget initiativ. Det offentlige skal ikke styre hvilken retning frivilligheten skal ta, hvilke aktiviteter som skal utføres eller initiativ som skal tas. Kommunens oppgave er å tilrettelegge, blant annet gjennom å gjøre skoler og andre lokaler tilgjengelige og å forenkle søknadsprosessene for frivillige organisasjoner.

Venstre vil:

- ✓ Sørge for at kommunen jobber på lag med frivilligheten
- ✓ Sikre gode rammevilkår for frivillige organisasjoner med ulike kulturtilbud for å skape grunnlag for et bredt og tilgjengelig kulturliv, også gjennom rammene for bydelsbudsjettene
- ✓ Øke støtteordninger til frivillige organisasjoner
- ✓ Tilby flere av kommunens lokaler til bruk av frivilligheten, blant annet gjennom meråpningstid etter modell fra bibliotekene

Idrett for alle

Organisert og uorganisert idrett er en viktig del av mange innbyggers liv. Den skaper fellesskap, samhold og gode opplevelser. I samfunnsperspektiv fremmer idretten bedre folkehelse og integrering. Venstre vil føre en moderne idrettspolitik som spiller på lag med de frivillige kreftene for å gjøre idretten tilgjengelig for alle som vil være med.

Venstre vil:

- ✓ Gi tilskudd til reduserte egenandeler til idrettslag i områder av byen med lav deltakelse
- ✓ Øke åpningstidene på idrettsarenaer, blant annet ved å sørge for at haller er åpne hele året
- ✓ Ha meråpningstid i idretts- og kulturanlegg etter modell fra bibliotekene
- ✓ Sette krav om forholdsmessige egenandeler i barne- og ungdomsidretten, og prioritere at det finnes lavterskeltilbud på alle kommunale idrettsanlegg
- ✓ Fordele tid på kommunale anlegg slik at flest mulig får deltatt i idrettsaktivitet
- ✓ Ha gode lokale utlånsordninger for utstyr
- ✓ Støtte opp om den uorganiserte og utradisjonelle idretten
- ✓ At alle mellom 12 og 18 år skal få et ungdomskort som kan brukes til å dekke kostnader for kulturopplevelser eller deltakelse i fritidsaktiviteter på inntil 5000 kroner i året
- ✓ Ha et nært samarbeid mellom AKS og idrettslag i hele byen
- ✓ Ha gode idrettslinjer på videregående og ungdomsskolenivå med nok plasser
- ✓ Legge til rette for internasjonale idrettsarrangementer, for eksempel ski-VM, sjakk-VM og X-games

Idrettsanlegg

Oslo har stor mangel på kapasitet i mange idrettsarenaer, og en viktig oppgave framover vil være å bygge nok arenaer for en bredde av idretts- og sportstilbud, slik at innbyggerne kan velge blant et mangfold av tilbud.

Venstre vil:

- ✓ Bygge nytt hovedbad på Tøyen og flere nye bad rundt omkring i byen, hvorav minst ett bad skal ha olympiske mål, inkludert stupeanlegg.
- ✓ Samarbeide med idretten for å sikre at det bygges ut et variert utvalg av idrettsarenaer i Oslo
- ✓ Stille krav om utvikling av kultur- og idrettsanlegg i nye områdereguleringer
- ✓ Ha kommunale tilskudd til prioriterte idrettsanlegg som bygges i regi av idrettslag
- ✓ Jobbe for å anlegge idrettsanlegg på større takflater av nye og egnede eksisterende bygg
- ✓ Bedre anleggsdekningen, spesielt i indre by der dekningen i dag er lav inkludert i områder der det ikke finnes etablerte idrettslag
- ✓ Bygge ny innendørs arena for skøyter og bandy på Valle Hovin

Næringsliv

Næringspolitikken i Oslo skal legge til rette for gode og sikre arbeidsplasser, og at du enkelt skal kunne skape en arbeidsplass for deg selv og andre. Dette kan vi gjøre ved å la de små bedriftene og oppstartmiljøene dra nytte av at Oslo er Norges største kunnskapsby. Dette gjøres best ved å bygge nødvendig infrastruktur og attraktivitet som tiltrekker seg de mest kreative hodene, de beste forretningsutviklerne og de

største investeringsmiljøene. Næringspolitikken i Oslo skal være moderne og næringsnøytral, og legge til rette for et seriøst og lønnsomt næringsliv.

Venstre vil:

- ✓ Videreutvikle kommunens gründerkurs og mentorordninger
- ✓ Gå gjennom kommunens praktisering av anskaffelsesreglementet, for å fremme innovative anskaffelser, grønne anskaffelser, gründervennlige anbudskontrakter, bedre konkurranse og mindre detaljerte kravspesifikasjoner
- ✓ Tiltrekke mer privat, risikovillig kapital for gründerne til Oslo
- ✓ Styrke samarbeidet mellom kommunen, utdanningsinstitusjonene, forskning og næringsliv
- ✓ Videreutvikle Oslos internasjonale nærings samarbeid
- ✓ Styrke Oslos posisjon som Norges ledende turistby
- ✓ Legge til rette for etablering av et internasjonalt kongressenter i Oslo
- ✓ Bygge Oslo som kunnskaps- og kompetanseby ved å tilrettelegge for gründerne, investorer, forskere
- ✓ Ha god opplæring i entreprenørskap og innovasjon i Osloskolen, samt et bredt tilbud av kreative fag, for å forberede elever som vil skape sin egen arbeidsplass
- ✓ Videreutvikle byens kompetanse innenfor yrkesfag, håndverk og design
- ✓ Sørge for at håndverkere, varelevering og andre næringsdrivende skal kunne operere i hele byen, inkludert sentrum, blant annet ved gratis parkering for håndverkere på oppdrag
- ✓ Legge til rette for næringslokaler i førsteetasjer i indre by, og kreve det i nye utbygginger nær sentrum og knutepunkter
- ✓ Utvide skjenketidene og åpne for mer differensierte åpningstider basert på kulturell profil, avstand til boligområder o.l.
- ✓ Innføre permanente skjenkebevillinger og styrke kontrollen
- ✓ Bekjempe arbeidslivskriminalitet, særlig i utsatte bransjer som utelivs-, og byggebransjen
- ✓ Videreføre samarbeidet med politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene for å avdekke økonomisk kriminalitet og brudd på bestemmelser om arbeidsmiljø og HMS

Kapittel 4 – Byutvikling

Den viktigste oppgaven i byutviklingspolitikken er å sørge for kvalitet og gode boområder i en voksende by. Venstre ønsker en moderne og miljøvennlig politikk som kombinerer utvikling av nye områder med vern av de kvalitetene som finnes i byen. Byutviklingen skal sørge for at det er godt å bo i Oslo og at det er enkelt å leve miljøvennlige og gode liv i byen. Alle utbygginger må derfor vurderes ut fra om de styrker byens kvaliteter innen arkitektur, miljø og byutvikling.

For å svare på den forventede befolkningsveksten vil Venstre legge mer ressurser inn i å utvikle områder som i dag brukes til blant annet havn, industri og lager til boliger og nytt næringsliv. Samtidig vil Venstre bevare Marka-grensen, småhusområdene,

parker og kulturminner. Med denne byutviklingspolitikken vil vi kunne bygge nok boliger uten å ødelegge viktige verdier for Oslos innbyggere.

Nye utbyggingsområder

Vårt svar på boligutfordringen er å bygge ut de gamle industri- og havneområdene til nye byområder, fordi det er her det store potensiale for boliger ligger. Venstre sto i spissen for å realisere Fjordbyen, der havneområdene i sentrum ble utviklet til nye attraktive byområder. Vi mener at det neste store byutviklingsprosjektet i Oslo skal være en utvikling av områdene langs Alnaelva og Hovinbekken til en moderne og levende bydel, med boliger, kultur og næring.

Venstre vil:

- ✓ Prioritere å utvikle områdene langs Alnaelven med høy kvalitet og mange boliger framfor f.eks. utbygging i småhusområder
- ✓ Planlegge områdene langs Alnaelva og Hovinbekken som Oslos neste store bydel med mangfoldig kultur og næringstilbud og grønne områder
- ✓ Realisere Filipstad og resten av Fjordbyen som et attraktivt og grønt byområde med plass til alle
- ✓ Sørge for at det utvikles god kollektivdekning i de nye utviklingsområdene, og at gående, syklende og kollektivt blir prioritert
- ✓ Sørge for at de nye områdene bygges ut med variert arkitektur, mangfoldige kultursteder og utadrettede tilbud i 1.etasjene
- ✓ Sikre nok areal til skoler, barnehager og andre sosiale og kulturelle tilbud i nye områder
- ✓ Sørge for å bygge opp «Smart Oslo» med bl. a. smarte energi- og transportløsninger
- ✓ Sørge for at Politihøgskolen flyttes til Groruddalen snarere enn ut av Oslo
- ✓ Jobbe for at NRK legger sine nye lokaler til Groruddalen
- ✓ Effektivisere Alnabruterminalen for å frigjøre areal til byutvikling, på sikt må deler av virksomheten flyttes til mer moderne og mindre arealkrevende terminaler
- ✓ Unngå unødvendig graving gjennom bedre koordinering

Kvalitet i boligene

Det bygges for mange boliger av dårlig kvalitet i Oslo. Presset for å få maksimal utnyttelse i hvert prosjekt går ut over tilgangen på lys, luft, utearealer og materialvalg. Venstre vil stille strenge krav til utbyggingsprosjekter for å sikre at fremtidens boliger blir gode for fremtidens beboere.

Venstre vil:

- ✓ Ha gode og tidlige medvirkningsprosesser i arealplanleggingen for å ivareta innbyggernes ønsker og behov. Oslo skal være best på medvirkningsprosesser
- ✓ Belønne utbyggingsprosjekter med høy kvalitet på arkitektur og på bomiljø, blant annet høyere under taket, gode planløsninger, gode lysforhold og gjennomgående leiligheter, ved å tillate noe høyere utnyttelsesgrad

- ✓ Beholde kravet om bygging av nok store leiligheter i sentrum øst, men tillate bygging av små leiligheter tilpasset førstegangskjøpere i deler av byen som fra før av har mange store leiligheter
- ✓ Sørge for gode grøntarealer i nærhet til alle boliger
- ✓ Ha mer bruk av farger, materialer med høy kvalitet, utsmykking og høy arkitektonisk kvalitet
- ✓ Fortrinnsvis bygge nye byområder i kvartalsstruktur med grønne bakgårder
- ✓ Legge til rette for alternative boformer, blant annet kollektiver der flere aldersgrupper bor sammen
- ✓ Blande næringsarealer og boligarealer for å skape en levende by
- ✓ Stimulere til økt bruk av tre som byggemateriale, og kretsløpstankegang i nye utbygginger

Oslo sentrum

Venstre ønsker et Oslo sentrum som tar vare på den historiske byen, legger bedre til rette for at folk kan bruke byrommene og samtidig utvikler byen til en grønn og moderne hovedstad.

For å sikre et mangfoldig og levende bysentrum bør det bygges flere boliger i Kvadraturen, slik at byen ikke tømmes etter arbeidstid. Samtidig er kontorlokaler og næringsseiendom lokalisert nær de største kollektivknutepunktene viktig for å redusere behovet for bil og dermed miljøbelastningen i byen.

Mange utbyggere utfordrer de vedtatte begrensningene på høyder i byen, og altfor ofte får de lov å bygge utover det som bystyre har satt som grense. Venstre vil ha en slutt på denne utviklingen og håndheve de høydebegrensningene som vedtas.

Venstre vil:

- ✓ Redusere den totale trafikkbelastningen i Oslo ved å få flere kontorer ved de aller største kollektivknutepunktene, særlig nær Oslo S, men også på Helsefyr, Bryn og Lysakerbyen
- ✓ Som hovedregel opprettholde dagens høydebegrensninger, og ikke tillate avvik fra de høyderegulene som fastsettes
- ✓ Åpne for bygging av et fåtall høyhus i sentrum, nær Oslo S, dersom disse har høy arkitektonisk kvalitet og bidrar positivt til byutviklingen, blant annet på deler av tomten til Galleri Oslo, dersom det kan bidra til at Akerselva kan åpnes helt frem til Oslo S og parken ved Vaterland kan forlenges
- ✓ At det skal etableres flere boliger i Kvadraturen
- ✓ Jobbe for en trinnvis og nedskalert utbygging av nytt regjeringskvartal
- ✓ Sørge for at kommunen som gårdeier og leietaker bidrar til byliv i sine omgivelser f.eks. ved utadrettet virksomhet på gateplan
- ✓ Styrke bylivet i sentrum gjennom opprettelsen av et felles samarbeidsorgan for utvikling av Oslo sentrum

Bevaring av byens kvaliteter

Ikke alle steder egner seg for utbygging. Noen steder er ferdig utbygget, andre steder må det tas hensyn til de som allerede bor der eller til viktige kulturminner, naturverdier og kulturmiljøer. Venstre vil bevare Marka-grensa og beskytte byens parker og grøntområder fra utbygging gjennom en park(a)-grense.

Småhusområdene har ofte dårligere kollektivdekning og en sterk fortetting her bidrar bare til mer bilkjøring. Fortetting i småhusområdene ender ofte opp med å endre karakteren på hele områder og er ikke ønskelig. Likevel utfordres småhusområdene stadig vekk av utbyggere som ønsker å rive småhus for å bygge blokker. Derfor ønsker Venstre et sterkere vern av småhusområdene.

Venstre vil:

- ✓ Bevare småhusområdene på Nedre Grefsen, Slemdal, Smestad og lignende velfungerende boområder
- ✓ Styrke vernet av småhusområdene ved å redusere maksimal utnyttelsesgrad og være restriktive med dispensasjoner for å unngå prosjekter av dårlig kvalitet
- ✓ Sikre et sterkt vern av Marka, og ikke tillate noen byggeprosjekter som bryter med Marka-grensen
- ✓ Bevare alle byens grønt- og friområder. Tilføre nye friområder ved oppkjøp av riktig beliggende tomter i den tette byen
- ✓ At utbygging ikke skal gå på bekostning av naturområder, parker, grøntdrag, friområder eller biologisk mangfold
- ✓ Innføre prising av alle byens grøntområder, slik at midlertidig bruk koster like mye som det skader
- ✓ Ikke bygge ut Gjersrud-Stensrud før det er sikret en løsning som tilfredsstillende målet om at veksten i persontrafikk skal tas som kollektiv, sykkel eller gange
- ✓ Ta vare på byens kulturminner og utvikle dem gjennom bruk og vedlikehold
- ✓ Verne om Middelalderbyen med ruinparken, Oslo torg, Ladegården og Middelalderparken ved blant annet å følge opp arbeidet med å flytte fire lokale bussruter bort fra torget og sikre gjenoppføring av noen middelalderbygninger fram mot byjubileene i 2024.
- ✓ Innføre flere gatetun, parker og så videre mellom bygårder, i stedet for dagens toveiskjørte gater og gateparkering
- ✓ Prioritere god stedsutvikling til beste for alle beboere i området ved fremtidige knutepunkt- og stasjonsutvikling
- ✓ Sikre bevaring av murbyen

Kapittel 5 – Helse og sosial

Vi har alle har behov for trygghet i hverdagen. Vi trenger et sted å bo, noe meningsfullt å fylle dagene våre med, og å se muligheter for egne liv. Oslo skal være en by for alle, uavhengig av alder, bakgrunn, identitet og livssituasjon. For oss i Venstre betyr det at kommunen må sikre et mangfoldig tjenestetilbud som tar folks ønsker og behov på alvor.

Venstre vil føre en helse- og sosialpolitikk som hjelper alle mennesker til å leve et mest mulig selvstendig og godt liv og som gir en ny sjanse til de som faller utenfor. Derfor må tilbudet trappes opp til de som trenger det mest, nemlig de mest sårbare og utsatte menneskene i samfunnet. For å lykkes med dette må tilbudene i større grad enn i dag dreie seg om å følge opp den enkelte og gi tilpassede tjenester til hver enkelt.

Helse

Venstre vil føre en helsepolitikk som gjør at får et godt helsetilbud hvis noe skulle skje og samtidig forebygge helseproblemer. For mange er det en enkel jobb å orientere seg i helsevesenet, men noen av de som har mest behov for hjelp får ikke tett nok oppfølging til å lykkes. En moderne helsepolitikk må ta i bruk ny teknologi samtidig som man i større grad følger opp de med store omsorgsbehov.

Venstre vil:

- ✓ Opprettholde fritt sykehusvalg
Bygge en ny og moderne legevakt på Aker
- ✓ Ha forsøksordning for kommunalt finansierte helsetjenester der man tar i bruk ny teknologi til digitale konsultasjoner på nett
- ✓ Prøve nye modeller for fastlegeordningen som kan gi bedre tilbud til befolkningen og bedre arbeidsvilkår for legene
- ✓ Utvide informasjonstilbudet om kvinnehelse ved bydelenes helsestasjoner og frisklivs- og mestringstilbud, samt tilrettelegge tilbudet for minoritetskvinner
- ✓ Øke kapasiteten til LHBT+ helsestasjonstilbudet i OsloFolkehelse
- ✓ Redusere antall deltidsstillinger i eldreomsorgen og i omsorgsboliger for psykisk og fysisk funksjonshemmede, blant annet gjennom alternative turnusordninger
- ✓ Utvide bydelenes tilbud om helsestasjon for ungdom
- ✓ Sikre tilbud om Frisklivssentraler i hele byen
- ✓ Stimulere frivillige organisasjoner til å etablere miljøskapende møtesteder i alle bydeler
- ✓ Tilby gratis prevensjon for kvinner opp til 24 år, og også tilby det til jenter under 16 år
- ✓ Gi tilbud om en god svangerskapsomsorg
- ✓ Ha en god barselomsorg etter fødsel og i første leveår

Sykehus

Et godt sykehusstilbud er helt sentralt for befolkningens trygghet og helse. Derfor er det avgjørende at Oslo kommune arbeider for å påvirke hvordan helsetilbudet blir i byen, selv om sykehusstilbudet i Oslo fastsettes av nasjonale myndigheter.

Venstre vil:

- ✓ Ha en helhetlig plan for sykehusbehovet i Oslo-regionen, som sikrer at fremtidig sykehuskapasitet står i samsvar med befolkningsvekst og behov, og at kostnadene ved eventuell nybygging holdes under kontroll
- ✓ Prioritere nytt Aker sykehus først som nytt lokalsykehus for Oslo

- ✓ Stille krav om en ny utredning av bevaring og utbygging av Ullevål sykehus, før en eventuell utvidelse av OUS på Gaustad
- ✓ Videreutvikle best mulig pasientbehandling og gode eksisterende fagmiljøer skal være sentrale hensyn i alle strukturendringer

Psykisk helse

Omtrent halvparten av den norske befolkningen rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet. Angst og depresjon er blant våre største folkehelseproblemer, og også de det er enklest å forebygge. Venstre vil sikre rask og bedre psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet og styrke ettervernet.

Venstre vil:

- ✓ Opprette aktivitetsgrupper i samarbeid med frivillige og andre, for både unge og eldre som sliter for å strukturere hverdagen for de som trenger det
- ✓ Støtte opprettelsen av flere Fontenehus og sikre formelt samarbeid med den offentlige delen av behandlingsskjeden
- ✓ Jobbe for oppsøkende psykisk helsearbeid med 'fleksibel aktiv oppsøkende behandling'-lag (FACT-team) i alle bydeler, og teste ut et eget FACT-team for ungdom
- ✓ Etablere lavterskel psykisk helseteam i alle bydeler
- ✓ Videreføre og utvikle UngArena til flere bydeler
- ✓ Utvikle et bedre oppfølgingsprogram for utskrevne pasienter innen psykisk helse

Rusomsorg

Venstre vil ha en reform av rusomsorgen i Oslo. Over hele verden foregår det nytenking i ruspolitikken. Den mest alvorlige konsekvensen av en feilslått narkotikapolitikk er overdosedødsfall. Norge har over lengre tid befunnet seg i Europatoppen i overdosedødsfall per innbygger.

Venstre vil redusere ventetiden for rusbehandling, økte ressurser i førstelinjen og sikre et bedre ettervern av rusavhengige. Avhengighet må møtes med behandling fremfor straff, og må se på nye modeller for regulering av rusmidler.

Venstre vil:

- ✓ Gi tilbud om støttekontakt for rusbrukere, for å styrke samhandlingen, og redusere følelsen av å være en evig "kasteball"
- ✓ Øke støtten til behandling av rusavhengige med psykiske lidelser
- ✓ Styrke og sikre de frivillige aktørene på rusfeltet i Oslo og gi dem et større ansvarsområde
- ✓ Gi rusbrukere og tidligere rusbrukere tett bo-oppfølging, digital opplæring, og et givende aktivitetstilbud, inkludert lavterskeljobb og opplæring til tidligere rusbrukere.
- ✓ Opprette flere midlertidige overnattingsplasser. Tidligere rusavhengige skal ikke måtte bo på hospits med andre i aktiv rus
- ✓ Ha et godt LAR-tilbud, som inkluderer heroinassistert behandling for de som kan ha nytte av det og også nye former for substitusjonsbehandling

- ✓ Utvide brukerromtilbudet, med døgnåpent tilbud, mobile rom og tillate flere typer rusbruk i sprøyterommet for å bedre skadereduseringen
- ✓ Tilby anonym testing av rusmidler, slik at spesielt skadelige og giftige midler blir oppdaget
- ✓ Søke om forsøk med regulert salg av lettere rusmidler i kommunal regi for å redusere den kriminelle omsetningen og få økt kontroll over salget
- ✓ Styrke ettervernet og sørge for høy kvalitet på pakkeforløp i rusbehandling
- ✓ Etablere et værested for rusavhengige
- ✓ Styrke switch-programmet for at flere skal røyke i stedet for å injisere

Eldreomsorg

Hver enkelt av oss har ulike ønsker og forventninger til hvordan vår alderdom skal være. Venstre vil møte alle eldre med en moderne eldreomsorg som gir valgfrihet og tar i bruk teknologi slik at alle får muligheten til å leve frie, selvstendige og innholdsrike liv. Vi vil legge til rette for at eldre mennesker kan få et omsorgstilbud tilpasset sine behov og interesser, dekket av det offentlige.

Venstre vil:

- ✓ Skape profilsykehjem og omsorgsboliger med ulike tilbud til den eldre, herunder flere demenslandsbyer og omsorgsboliger med ulik grad av tilrettelegging
- ✓ Bygge sykehjemsplasser i tråd med det økte behovet i årene som kommer
- ✓ Stoppe rekommunaliseringen av velfungerende private sykehjem og sikre en blanding av ideelle, kommersielle og kommunale sykehjem
- ✓ Styrke hjemmetjenesten, blant annet med velferdsteknologi og innovative tjenester, slik at flere som ønsker det kan bo hjemme lenger
- ✓ Øke antall årsverk hjemmetjenesten for å gi et bedre tilbud og øke rammen for tildeling av timer opp mot snittnivå på landsbasis
- ✓ Beholde det frie brukervalget i hjemmetjenesten
- ✓ Opprette legestillinger tilknyttet hjemmetjenesten direkte for oppfølging av de som ønsker å bo hjemme
- ✓ Stimulere til etterutdanning av de ansatte i omsorgssektoren
- ✓ Ta i bruk sosialt entreprenørskap i hjelpetjenesten til eldre, som for eksempel praktisk og digital hjelp, samtaler og turer
- ✓ Sørge for at alle sykehjem tilbyr god og næringsrik kost
- ✓ Sørge for nok bemanning også på kveldstid slik at de eldre føler seg trygge
- ✓ Sørge for tilrettelagte aktivitetstilbud på sykehjemmene

Sosialpolitikk

Venstre møter sosiale problemer med sosiale virkemidler. Alle skal ha muligheten til å leve et trygt og godt liv i Oslo. Noen har gode forutsetninger for å skape det livet de ønsker seg, andre trenger støtte på veien. For Venstre er det viktig at kommunen og frivillige aktører er der når mennesker trenger den støtten.

Mange, inkludert sexarbeidere eller fattige tilreisende, har ofte en krevende livssituasjon. I Oslo skal de møtes av et tillitsvekkende hjelpeapparat, som sikrer

deres trygghet og helse. Oslo må ha sosiale ordninger som sikrer at alle får sine grunnleggende behov ivaretatt.

Venstre vil:

- ✓ Øke støtten til frivillige aktører som tar hånd om sexarbeidere og ofre for menneskehandel
- ✓ Dele ut voldsalarm til særlig utsatte sexarbeidere
- ✓ Jobbe for å gjenoppbygge tilliten mellom sexarbeidere og politiet/andre myndigheter
- ✓ Jobbe for å oppheve forbudet mot å kjøpe sex, og styrke innsatsen mot utnyttning, vold og menneskehandel
- ✓ Si nei til tiggeforbud
- ✓ Tilby tilgjengelig dusj og toalett der det er behov til mennesker som bor ute
- ✓ Øke kapasiteten på akuttovernattingsplasser
- ✓ Kunne henvise mennesker som sover på offentlige områder til andre tilbud, men ikke bøtelegge dem
- ✓ At fattige tilreisende og papirløse skal ha et lavterskeltilbud om helsehjelp

Kommunalt boligtilbud

Alle Oslos innbyggere fortjener verdige boforhold. Noen vil ha behov for å leie en kommunal bolig, mens andre trenger bistand for å komme inn på boligmarkedet. For Venstre er det viktig å ha en bedre geografisk spredning på kommunale boliger over hele byen, og unngå konsentrasjon av mange kommunale boliger på avgrensede områder. I tillegg vil vi prioritere å bosette barnefamilier i områder med lavt antall kommunale boliger, lav innvandrerandel og få levekårsutfordringer, for å fremme integrering og sosial mobilitet.

Venstre vil:

- ✓ Øke antall kommunale boliger i tråd med behovet, og hjelpe eksisterende beboere over i ordinær bolig
- ✓ Ha en maksgrense på antall kommunale boliger per delbydel, ikke etablere nye kommunale boliger der denne grensen er overskredet, og selge eksisterende boliger etterhvert som de blir ledige frem til man kommer under grensen
- ✓ Benytte kommunenes forkjøpsrett i større boligutbygginger i områder med få kommunale boliger, med mål om å kjøpe 5 til 10 prosent av leilighetene for kommunale boliger
- ✓ Ha tilrettelagte og forsterkede kommunale boliger til grupper med lav boevne, og vurdere om flere av de med dårligst boevne ville fått et bedre tilbud på institusjon
- ✓ Tilrettelegge for at flere i sårbare grupper kan eie egen bolig, blant annet gjennom å gi mulighet til å kjøpe seg opp gjennom "leie til eie" ordninger
- ✓ Utrede nye modeller for husleie i kommunale boliger og bostøtten, med sikte på reduserte kostnader for leietakerne og mindre fattigdomsfeller
- ✓ At flyktninger som får kommunal bolig skal hjelpes med å utarbeide en plan for eget boligkjøp
- ✓ Sikre brukermedvirkning og barns beste i tildeling av kommunale boliger

- ✓ Sikre erstatningsbolig for leietakere i kommunale boliger under oppussing o.l.
- ✓ Utrede om Boligbygg bør få ansvar for å bygge flere ikke-kommersielle utleieboliger
- ✓ Aktivt bruke den kommunale forkjøpsretten til leiegårder til fordel for beboerne når disse ønsker det
- ✓ Sørge for at kommunen dekker behovet for tilpassede boliger for personer med nedsatt funksjonsevne

Kapittel 6 – Trygghet, arbeid og mangfold

Oslo har store levekårsutfordringer i mange ulike deler av byen. Arbeidsledighet, lav inntekt og dårlig helse kan medføre utenforskap og begrense folks frihet. En hovedårsak til at familier har vedvarende lav inntekt er at en eller begge foreldre er utenfor arbeidslivet.

Venstre vil at alle skal få en sjanse til å lykkes i Oslo, og være trygge på at man ikke blir utsatt for diskriminering og undertrykking. Bekjempelse av kriminalitet og vold er nødvendig for å kunne gi folk den friheten og tryggheten de trenger.

Trygghet

Oslo er en trygg by med lite kriminalitet i forhold til de fleste andre storbyer. Det er likevel nødvendig å styrke innsatsen for å opprettholde denne situasjonen, spesielt ettersom en mangeårig nedgang i ungdomskriminaliteten nå har snudd. Det er også viktig med særskilte tiltak for å gi en trygg hverdag for dem som er mest utsatte i vår by.

Venstre vil:

- ✓ Videreutvikle et tett og godt samarbeid mellom kommunen og politiet med Politirådet og Politiutvalget som basis
- ✓ Videreføre og styrke det kriminalitetsforebyggende SALTO-samarbeidet mellom kommunen og politiet
- ✓ Utvide ordningen med Oslovakter/Bybetjenter og prioritere opp deres ansvar for trygghetsskapende arbeid
- ✓ Sørge for at unge som begår flere kriminelle handlinger raskt møter forebyggende tiltak og preventive straffereaksjoner som ungdomsstraff eller påtaleunntatelse med særskilte vilkår
- ✓ Sikre god belysning i parker og gater
- ✓ Opprette et nytt gjengprosjekt for å slå ned på den organiserte gjengkriminaliteten i byen
- ✓ Sikre finansieringen av krisesenter og passe på at kapasiteten er stor nok til å dekke behovet
- ✓ Tilby egnet bolig etter krisesenteropphold der ofre ikke kan flytte hjem og annen hjelp til ofre etter de har flyttet
- ✓ Øke bruken av omvendt voldsalarm
- ✓ Styrke forebyggingsarbeidet mot vold i nære relasjoner
- ✓ Sikre tidlig innsats fra barnevernet og bydelen der det er mistanke om vold i nære relasjoner

Arbeid og velferd

NAV er vårt viktigste redskap for å få flere i arbeid og forhindre utenforskap og fattigdom. Gjennom avbyråkratisering til fordel for tett og helhetlig oppfølging og et mer utstrakt samarbeid med frivillige organisasjoner og næringsliv, kan Oslo lykkes langt bedre med å takle levekårsutfordringene i byen.

Venstre vil:

- ✓ Opprette egne team som jobber tett opp mot barnefamilier med dårlig råd for å gi tilpasset, rask og helhetlig bistand
- ✓ Ha felles ledelse av NAV-kontorene og jobbe for at man jobber på tvers med den enkelte bruker
- ✓ Ha som mål at folk som henvender seg til NAV for hjelp skal være i dialog med en person innen 48 timer
- ✓ Gjøre det enklere å få stønad mens man er i Voksenopplæringen
- ✓ Styrke ordningen med brukerstyrt personlig assistent (BPA)
- ✓ La NAV-kontorene få rom og mulighet til å utvikle seg og gjøre ting på nye måter som kommer innbyggerne til gode
- ✓ Styrke sosialtjenestene med økte ressurser til å yte tett og individuell oppfølging for å bistå flere ut i ordinært arbeid

Mangfold og muligheter

Venstre vil føre en mer offensiv integreringspolitikk der vi både stiller krav og gir muligheter. Mangfold, integrering og muligheter for alle er mål som gjennomsyrrer alle deler av Venstres politikk. Utdanning, arbeid og bolig er det viktigste for en god integrering.

Venstre vil:

- ✓ Sikre at religiøse og kulturelle normer ikke hindrer barns deltakelse i undervisning, samtidig som det religiøse og kulturelle mangfoldet blant elevene blir respektert
- ✓ Likebehandle tros- og livssynssamfunn
- ✓ Bekjempe all diskriminering basert på bakgrunn, seksuell orientering, kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet, funksjonsevne og religion
- ✓ Bekjempe skadelig sosial kontroll, og undertrykkende kulturell og religiøs praksis
- ✓ Jobbe for flere etter-skole fritidstilbud i regi av både private og kommunale aktører
- ✓ Innføre et mentorprogram i Osloskolen med sikte på å gi minoritetselever flere veier inn i arbeidslivet
- ✓ Jobbe for økt foreldredeltakelse både i skolen og fritidsordninger
- ✓ Øke tilbudet om sommerjobber for ungdom, spesielt rettet mot minoritetsungdom og forenkle ansettelsesprosessene for slike jobber
- ✓ Innføre anonymiserte søknader for kommunale stillinger
- ✓ Utrede muligheten for overføring av ansvaret for introduksjonsprogrammet for innvandrere fra bydelene til kommunen

- ✓ At introduksjonsprogrammet i større grad skal ha som mål at deltakerne får formell kompetanse, på grunnskole-, videregående, fagskole- eller universitetsnivå
- ✓ Gjøre det lettere å kombinere deltakelse i introduksjonsprogrammet med ordinært arbeid
- ✓ Tilby plass på språkopplæringen for flyktninger til arbeidsinnvandrere mot en moderat egenbetaling
- ✓ Gjøre norskundervisningen bedre og mer tilrettelagt
- ✓ Forbedre norskundervisningen for innvandrere med bedre metoder, slik at de raskere tilegner seg praktiske norskkunnskaper

Kapittel 7 – Skatt og organisering av kommunen

Venstre er opptatt av å føre en ansvarlig og bærekraftig økonomisk politikk. For å kunne levere stadig bedre tjenester i framtiden, skal Oslo være ledende på nye og moderne løsninger som gir mer velferd og tilbud for pengene.

Effektiv og smart kommune

Venstre vil at Oslo skal bli en kommune med flere digitale løsninger og en mer effektiv drift, slik at vi kan bruke mer penger på tjenester nær innbyggerne.

Venstre vil:

- ✓ Gjennomføre en bydelsreform, og flytte mer makt, ressurser og oppgaver til bydelene og la bydelsutvalgene tilsette bydelsdirektør
- ✓ Innføre innskuddspensjon i flere deler av kommunen
- ✓ Ha som mål at veksten i ansatte i kommunen skal være lavere enn befolkningsveksten
- ✓ Åpne for at private og ideelle aktører kan drifte kommunale tjenester når de kan levere like god eller bedre kvalitet
- ✓ La flere eldre stå i jobb etter fylte 70 der arbeidsgiver og arbeidstaker ønsker det
- ✓ Stille miljøkrav til kommunens investeringer
- ✓ Endre overtallighetsordningen i Oslo kommune, slik at man tilbyr nye relevante jobber til de som blir overtallige, tilbyr kompetanseheving til de som ikke har nødvendig kompetanse for tilgjengelige stillinger, og sier opp de som det ikke er behov for etter det.
- ✓ Ved konkurranseutsetting av kommunale oppgaver skal det legges stor vekt på kvalitet, miljø og gjennomføringsevne hos tilbyder, og det skal legges opp til sunn fremtidig konkurranse mellom tilbydere
- ✓ Bruke digitalisering og automatisering aktivt til å redusere kommunens kostnader og øke kvaliteten på tjenestene

Skatter og avgifter

Oslo er en dyr by å bo i, derfor må ikke kommunen bidra til at det blir enda dyrere å bo her. Venstre ønsker å redusere skatte- og avgiftstrykket på byens innbyggere.

Venstre vil:

- ✓ Fjerne eiendomsskatten på boliger innen 2023

- ✓ Gi miljørabatter i form av reduserte byggesaksgebyrer til ENØK- og klimatiltak
- ✓ Redusere kommunale avgifter gjennom mer effektiv drift av Oslo kommunes virksomheter

En åpen og demokratisk kommune

Oslo kommune oppleves dessverre fortsatt for lukket og utilgjengelig for innbyggere som ønsker innsyn og medvirkning i prosesser. Det er viktig for Venstre å sikre større åpenhet og mer offentlighet i den kommunale forvaltningen.

Venstre vil:

- ✓ At 16- og 17-åringer skal ha stemmerett ved kommunevalg i Oslo
- ✓ Sikre at innsynsmulighetene i forvaltningen blir styrket gjennom blant annet automatisk journalføring og publisering av saksdokumenter og gode søkemotorer
- ✓ Sørge for at offentlige dokumenter publiseres på nett i fulltekst, og at flere kommunale dokumenter publiseres i format slik at de er enklere søkbare enn i dag også
- ✓ Begrense adgangen til kameraovervåking
- ✓ Stille strengere krav til lagring, bruk og videreformidling av informasjon som er innhentet elektronisk av kommunen, blant annet i journalsystemene.